

Gimcana “Cuidem l'aigua”

Presentació

Posar a prova els nostres coneixement sobre el cicle de l'aigua, les substàncies que la contaminen, l'accés a l'aigua en un món desigual o quins bons hàbits calen per fer-ne un ús racional són algunes de les qüestions que abordem a través d'aquesta gimcana.

Objectius educatius

1. Prendre consciència del valor que té l'aigua a les nostres vides.
2. Identificar pràctiques quotidianes que afavoreixen o obstaculitzen l'ús racional de l'aigua.
3. Adonar-se'n que no tothom té les mateixes possibilitats per accedir a l'aigua potable.

Activitats

Ahora d'organitzar una gimcana cal tenir present: el nombre de participants i l'organització dels grups, la distribució de les proves i l'espai del que disposem i, el volum d'educadors/es que necessitarem per assegurar els controls, les proves, etc. Adeqüeu les proves a l'edat dels participants (infants, adolescents, famílies, grups mixtes...).

Una targeta en forma de gota d'aigua amb l'ordre de realització de les proves pot ser un bon identificador dels grups participants.

Globus ple d'aigua, símbol de vida

Durant la realització de la gimcana, cada participant haurà de responsabilitzar-se de tenir cura d'un globus ple d'aigua com a símbol de la importància d'aquest element per a la vida.

Arribar al final de la gimcana amb el globus intacte té recompensa, et permet realitzar la darrera prova que consisteix en crear col·lectivament una gran obra d'art.

Controls i proves

Proposem que, previ a cada prova, els participants participin en una prova de control on posin en joc les seves habilitats esportives en relació a la “protecció dels globus d'aigua”.

Exemples de proves de controls: saltar a la corda amb el globus a la mà; fer passar el globus per diversos obstacles; fer un circuit a salts; encistellar el globus i procurar que no caigui a terra...

(Control – prova esportiva)

Primera prova: “Els paisatges de l'aigua”. Aquesta prova té per objectiu comprovar que els participants coneixen el cicle de l'aigua. Recreem a partir d'un mural o amb elements de volum els distints paisatges que conformen el cicle de l'aigua i demanem als participants que els endrecin reproduint el llarg viatge d'una gota d'aigua. Una altra possibilitat és representar el cicle de l'aigua a partir d'un gran joc tipus “laberint” i que els infants el completin correctament.

En aquest material de la Fundació Mapfre en trobareu un exemple:

<http://www.educatumundo.com/ciclo1/ficha9/necesitamos-el-agua/es/fichas-1-2/ficha5/index.html>

Per conèixer el cicle de l'aigua fes una ullada aquest document: <http://www.xtec.cat/~egimeno3/projecte/cicle.htm>
Explicació molt senzilla, per a infants.

(Control – prova esportiva).

Segona prova: “Sabies què?”. Curiositats i informació diversa sobre el malbaratament de l'aigua.

La prova consisteix en completar els espais buits de les frases. Es disposarà d'un temps limitat. Desarem damunt d'una taula les respostes, amb l'objectiu que els infants triïn les que consideren correctes. Substitueix les frases per dibuixos si els infants són molt petits i no saben llegir.

• Cada cop que et banyes utilitzes unslitres d'aigua. Amb l'aigua que es consumeix en un bany es poden fer 3 dutxes. (Resposta: 200 litres d'aigua. L'equivalent a 300 ampolles d'aigua).

• Una aixeta que gotegi pot perdre fins alitres d'aigua al dia (Resposta: 50 litres).

• Per una aixeta oberta ragend'aigua en 1 minut. (Resposta : 12 litres).

• Una cisterna del water que no tanca correctament pot arribar a perdre fins a..... litres al dia. (Resposta: 250 litres).

• Un litre d'oli de cuina contamina la mateixa quantitat d'aigua que la que utilitzen en un sol dia. Retira'l de la paella amb paper absorbent i llença'l a les escombraries. (Resposta: 1.160 famílies).

(Control – prova esportiva.)

Tercera prova: “Convidats no desitjats”. Prova relacionada amb les matèries que contaminen l'aigua.

Col·loquem en diversos pots d'aigua substàncies i matèries contaminants. Els nois i noies hauran d'esbrinar de quin contaminant es tracta tocant l'aigua. Cal que els recipients estiguin tapats de manera que no es vegi a simple vista el que contenen.

Proposem el següent llistat de substàncies i matèries: oli, plàstic, pintura, restes de menjar, detergent.

Gimcana Cuidem l'aigua

Planeta finit

2013-2015

(Control – prova esportiva)

Quarta prova: “Els protectors de l'aigua”. En aquesta prova els participants han de relacionar una sèrie d'imatges que expressen malbaratament de l'aigua amb objectes que serveixen per estalviar aigua. Es disposarà d'un temps limitat. És interessant que els objectes siguin reals. Mireu l'apartat de recursos per documentar bé aquesta prova.

- Imatge 1. Aixetes rajant aigua. Aixeta tradicional i aixeta de polsador. Objectes relacionats. Airejador i brida. Ambdós objectes serveixen per reduir el volum d'aigua que surt cada vegada que obrim l'aixeta. L'airejador es pot comprar en les tendes i es col·loca en les aixetes tradicionals i la brida es pot col·locar en les aixetes de polsador per reduir el recorregut del polsador de l'aixeta i la quantitat d'aigua que raja.
- Imatge 2. Cisterna del wàter. Objecte relacionat. 1 ampolla plena d'aigua. S'introdueix dins de la cisterna per reduir el volum d'aigua cada cop que premem el botó de la cisterna.
- Imatge 3. Aixeta oberta amb plats a la pica. Objecte relacionat. 1 galleda. Si rentem la vaixela dins de la galleria estalviem molta aigua.
- Imatge 4. Persona bevent aigua. Objecte relacionat. 1 planta. L'aigua que no ens bevem es pot aprofitar per regar les plantes.

(Control – prova esportiva.)

Cinquena prova: “Aigua per a tothom!” . Breu reflexió sobre les desigualtats en l'accés a l'aigua potable. Una part del grup rep una targeta que l'identifica amb el personatge d'un país amb greus dificultats per subministrar aigua potable. Una altra part del grup rep targetes de països sense aquest problema. Convé tenir un mapa del món per ubicar geogràficament els països. La prova consisteix en empatitzar amb el personatge que ens ha tocat i compartir les impressions i les emocions que hem sentit.

Prendre consciència que l'aigua és un bé comú i escàs i que cada persona té el deure d'utilitzar-la amb responsabilitat.

Comencem la reflexió recordant que només el 2% de l'agua de la terra és dolça.

Segons la consultora britànica Maplecroft els països amb el subministra de l'aigua més precari del planeta són: Somàlia, Mauritània, Sudan, Nigèria, Iraq, Uzbekistan, Pakistan, Egipte, Tukmenistan i Síria.

A tall d'exemple: Sindu, una nena de Nigèria que ha d'anar cada dia a buscar aigua al pou. Aquesta nena de 10 anys ha de caminar cada matí molts quilòmetres per portar aigua a casa i per això no pot anar a l'escola.

Sisena prova. Art amb Aigua . Aprofitem l'aigua del globus per fer una obra d'art col·lectiva. Dissolem pintura en l'aigua reaprofitada dels globus, de manera que quedi força líquida.

Amb l'ajut d'una palleta, els participants creen un dibuix col·lectiu. La tècnica consisteix en estendre la pintura en el paper bufant-la a través de la palleta.

Setena prova. Gotes que comprometen. Aquesta prova actua com a tancament de la gimcana. Té per finalitat comprometre els participants en una acció de millora personal. Reparim imatges de gotes i demanem que hi escriguin el seu compromís.

Què podem fer amb les gotes? Es poden enganxar en el mural creat en la prova anterior; imantar-les i que se les enduguin a casa; fer adhesius i repartir-les pel barri, etc.

Valoració

La valoració final de les diferents activitats proposades en aquesta fitxa ens hauria de permetre profunditzar en els següents aspectes:

- L'interès per la natura i la seva preservació i cura .
- La idea d'impacte ambiental.
- Donar valor a l'acció de neteja i que els nois i noies se sentin protagonistes de tot el que han fet.

Recursos

- <http://www.ecoterra.org/es/data/pa6.pdf> . Perspectiva Ambiental. Fundació Terra. Activitats didàctiques per a infants de 9 a 12 anys sobre el tema de l'aigua, l'energia, els residus i les substàncies tòxiques a la llar.
- Guia pràctica per a l'estalvi d'aigua. http://www.vilafranca.cat/doc/doc_71173195_1.pdf
- <http://www.aigues-artes.com/estalvi-daigua/>
- <http://www.educatumundo.com/ciclo1/ficha9/necesitamos-el-agua/es/fichas-1-2/index-agua.html>

